

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 18465-11-20 ש' נ' ש'

לפני הרכב כבוד השופטים:

סארי ג'יוסי [אב"ד]

חננאל שרעבי

אספרנצה אלון

המערערת

א' ש'

ע"י ב"כ עו"ד טל איטקין

נג

ד

המשיב

ג' ש'

ע"י ב"כ עו"ד רויטל לוין

1

2 ערעור על פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה בחיפה (כב' השופטת הילה גורביץ-שינפלד)

3 מיום 25.8.2020 בתיקי תלה"מ 35042-06-18, 47534-06-18, 47567-06-18.

4

5

פסק דין

6 1. עסקינן בערעור על פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה בחיפה (כב' השופטת הילה

7 גורביץ-שינפלד) מיום 25.8.2020 בתיקי תלה"מ 35042-06-18 (איזון משאבים ופירוק

8 שיתוף), 47534-06-18 (מזונות אישה ובן קטין) ו- 47567-06-18 (משמורת וזמני שהות

9 באשר לבן הקטין) – (להלן: "פסק הדין").

10

11

רקע

12 2. המערערת, ילידת שנת 1963 והמשיב יליד שנת 1957, יהודים, נישאו כדמו"י בחודש ----

13

1985 ולהם 3 ילדים משותפים:

14

א' ילידת ---- בגירה;

15

ב' ילידת ---- בגירה;

16

ג' יליד 00.00.02 - קטין (להלן: "הקטין" או "הבן").

17

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 18465-11-20 ש' נ' ש'

3. בפני בית משפט קמא התנהלו 3 תיקים של הצדדים דן, כמפורט בסעיף 1 לעיל, לגביהם ניתן פסק הדין.

4. בפרק הרקע ראוי לציין עוד מספר נתונים כדלקמן:

א. במהלך נישואיהם רכשו הצדדים דירת מגורים ברחוב ב----- (להלן: "הדירה").

ב. בהחלטה קמא מיום 14.10.2018 מונה המומחה (רואה חשבון) מר נתן שטרנפלד כמומחה מטעם בית המשפט, על-מנת לשום את זכויות וחובות הצדדים מיום הנישואין ועד למועד הקרע, שהינו יום 14.06.18 (להלן: "המומחה"). המומחה הגיש חוות דעת נושאת תאריך 04.04.2019 (להלן: "חוות הדעת").

לבקשת המערערת, הורה בית משפט קמא למומחה להשלים את חוות דעתו לעניין הפרשי שכר ופערי השתכרות, והוגשה חוות דעת משלימה בנדון נושאת תאריך 19.11.2019 (להלן: "חוות הדעת המשלימה").

המומחה השיב לשאלות הבהרה בתשובות שניתנו בתאריכים 07.07.2019 ו- 23.12.2019.

אף אחד מהצדדים לא ביקש לחקור את המומחה על חוות דעתו או על חוות דעתו המשלימה.

פסק הדין קמא בתובענות קמא

5. באשר לתביעה קמא הנוגעת למשמורת הקטין וזמני השהות נקבע בפסק הדין כדלקמן (כאן נעיר כי הקטין כבר הפך לבגיר בחודש 12/2020 -כארבעה חודשים לאחר מתן פסק הדין):

א. מאז מעבר המערערת עם הקטין לדירה אחרת, נטען על ידי המשיב כי קיים נתק בינו לבין המשיב "בעזרת" המערערת.

ב. לאור גיל הקטין, אין משמעות לשאלת המשמורת. המחלוקת בין הצדדים בעניין זה, שימשה לצדדים כ"קרדום לחפור בו" ולהעמיק הסכסוך ביניהם.

ג. היות שתפקידו של בית המשפט לענייני משפחה, בין היתר, לנסות להפחית מעוצמת הסכסוך, לא הוחלט על מתן משמורת בידי מי מההורים.

ד. אשר לזמני השהות, נוכח גילו של הבן, אשר ימלאו לו 18 שנים ביום 05.12.20, זמני השהות בין המשיב לבין הבן יתואמו ישירות ביניהם.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 18465-11-20 ש' נ' ש'

ה. באשר לטענות המשיב בסיכומיו בדבר הסתה וניכור הורי מצידה של המערערת, לנוכח גיל הקטין והעובדה כי הדברים לא הוכחו ולא הובאו בפני בית משפט קודם לכן, לא מצא בית משפט קמא ליתן הוראות נוספות לענין זה. יחד עם זאת הומלץ לצדדים לגלות אחריות הורית ביחסם עם ילדיהם, ולעבור לשפת הדיאלוג תחת שפת המאבק שאפיינה את יחסיהם.

6. באשר לתביעה קמא העוסקת במזונות אישה והקטין נפסק כי :

א. אשר למזונות אישה זמניים נקבע בהחלטה קמא מיום 28.3.19, כי המשיב ימשיך וישלם סך של 1,800 ₪ למערערת עבור מזונות זמניים למשך 6 חודשים, ולאחר מועד זה החיוב יפקע.

בסיכומי המערערת בתיק קמא נזנחה הטענה לפסיקת מזונות אישה.

משמעות הדבר הוא כי החלטה קמא מיום 28.03.19 בסוגיית מזונות האישה דינה בסוגיה זאת כפסק דין סופי וחיוב הנתבע לשלם מזונות אישה פקע והסתיים ביום 28.09.19.

משמעות נוספת של הדבר היא, כי יש לקזז את מזונות המערערת מחלקה באיזון המשאבים, כפי ההלכה שנפסקה בע"א 7033/93 נפשי נ' נפשי, מיום 10.08.95.

ב. בהחלטה קמא מיום 28.03.19, נקבע כי המערער ישלם מזונות זמניים עבור הקטין סך של 1,320 ₪ לחודש, כשבהוצאות חינוך (שפורטו בהחלטה קמא) ובהוצאות חינוך חריגות יישאו שני הצדדים (ההורים) בחלוקה הבאה :

האם (המערערת) – 20% ;
האב (המשיב) – 80%.

בפסק הדין נקבע, כי לאחר עיון בחוות דעת המומחה, בחוות הדעת המשלימה, בטענות הצדדים בעניין המזונות ובראיות שהובאו לעניין ההוצאות, לא נמצא כי הצדדים הצליחו לסתור את האומדן שנקבע בהחלטה קמא מיום 28.03.19. לכן נקבע כי הסך של 1,650 ₪, כפי שנקבע בהחלטה מיום 28.3.19, ראוי ותואמת את צרכי הקטין בכל חודש, לא כולל מדור והוצאות חריגות.

ג. את הכנסות הצדדים העמידה השופטת קמא על שיעור כדלקמן :

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 18465-11-20 ש' נ' ש'

1 המשיב – 20,000 ₪ נטו לחודש (מתוכם שכרו הממוצע, כקביעת המומחה,
2 מעבודתו כהנדסאי העובד באגף פיתוח בבתי הזיקוק הינו 18,000 ₪, והתוספת
3 היא בגין רכוש ונכסים);
4 המערער – 8500 ₪ נטו לחודש (בהתבסס על פוטנציאל השתכרות, רכוש ונכסים).

5

6 באשר לזמני שהות – נקבע כי נכון למתן פסק הדין קיים נתק בין המשיב לקטין.
7

8

9 ה. בהינתן כל אלה נקבע כי צרכי הקטין יועמדו כאמור על סך של 1650 ₪, מתוכם
10 יישא המשיב בשיעור של 80% - היינו סך של 1320 ₪, בצירוף 80% מהוצאות
11 החינוך וההוצאות הרפואיות החריגות.
12 בנוסף תקבל המערער את קצבאות המל"ל המשולמות עבור הקטין.

13

14 ו. כן נקבע כי המשיב יישא בהוצאות מדור והוצאותיו של הקטין בשיעור של 1200 ₪
15 עד הגיעו לגיל 18 שנים.

16

17 באשר לתביעה הרכושית, נפסק כדלקמן: 7.

18 א. באשר לדירה – ביום 23.09.19 הוגשה לתיק קמא הודעה לפיה המשיב רכש את
19 חלקה של המערער תמורת סך של 575,000 ₪, אל ההודעה צורף הסכם המכר
20 מיום 20.9.19 ודיווח לרשות המיסים. בהסכמת הצדדים, אישר בית משפט קמא
21 את הסכם המכר מיום 20.09.19, ובכך תם פרק הדירה שנכלל בתביעה הרכושית
(פירוק שיתוף).

22 ב. באשר למיטלטלין שבדירה – המשיב טען בסיכומיו בבית משפט קמא כי יש לחייב
23 את המערער בסך של 3,420 ₪ בגין מחצית שווי המיטלטלין משותפים שנלקחו
24 על ידה. במענה לטענה זאת זו, טענה המערער בסיכומי תשובה מטעמה לבית
25 משפט קמא, כי יש לחייב את המשיב בתשלום סך של 14,000 ₪ בגין מחצית
26 מיטלטלין משותפים שנותרו בדירה.

27 השופטת קמא דחתה את טענות שני הצדדים בנדון, וציינה כי:

28 "עתירה לסעד בעניין חלוקת מיטלטלין או תשלום שווים
29 עלתה לראשונה בסיכומי הנתבע. הצדדים לא עתרו לכך
30 במהלך ההליך, גם לא בדרך אגב. ממילא גם הצדדים לא

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 18465-11-20 ש' נ' ש'

הוכיחו מה המיטלטלין לחלוקה ומה שוויים" (ציטוט מסעיף

37 לפסק הדין).

ג. באשר לכלי הרכב – נקבע כי לצדדים שני רכבים מסוג ----- . כן נקבע כי המומחה כלל בחוות דעתו את שווי הרכבים במועד הקובע בהתאם למחיר מחירון "יצחק לוי" בתוספת שערך למועד חוות הדעת. הצדדים לא שלחו למומחה שאלות הבהרה ולא ביקשו להזמינו לחקירה.

לכן אימצה השופטת קמא את האמור בחוות דעת המומחה בסוגיית הרכבים, וקבעה כי כלי רכב מסוג "-----" בעל מספר רישוי 0000000 יועבר על שם המערער, וכלי רכב מסוג "-----" בעל מספר רישוי 0000000 יישאר על שם המשיב.

ד. באשר לאיזון המשאבים – הפנתה השופטת קמא לאמור בחוות דעת המומחה. הדגישה השופטת קמא כי הצדדים שלחו למומחה שאלות הבהרה אך לא ביקשו לזמנו לחקירה. ציינה השופטת קמא את הנזכר בפסיקה כי הימנעות מחקירה נגדית של מומחה על חוות דעתו מחזקת את כוחה הראייתי וניתן גם לקבלה כהסכמה לאימוץ מסקנות המומחה (יעקב קדמי על הראיות הדין בראי הפסיקה, חלק שני, (2009), בעמ' 964, וגם: ע"א 214/68 אהרון נ' אדרי, פ"ד כב (2) 858 (1968) 859).

כן ציינה השופטת קמא את הפסיקה הקובעת, כי בהעדר טעות בולטת יאמץ ברגיל בית המשפט את ממצאי המומחה מטעמו.

לאור כל זאת וממצאי המומחה שטרנפלד בחוות הדעת שהגיש (לרבות חוות הדעת המשלימה) קבע בית משפט קמא את איזון המשאבים בין הצדדים כדלקמן:

1. כספים שנצברו בחשבונות הבנק על שם המערער:

חשבון בנק מספר 000000 בבנק -----

על פי חוות הדעת, במועד הקובע הייתה היתרה בחשבון בסך 270,280 ₪. מחשבון זה הועבר סך של 100,000 ₪ לבת א', כשבועיים לפני הגשת התובענה ליי"ס. נכתב כי כל היתרה בחשבון מקורה בסכום של 198,000 ₪ שקיבלה האישה מתמורת מכר דירה שהתקבלה בירושה. על כן, לא כלל המומחה את היתרה כולה כחלק ממסת הנכסים לאיזון המשאבים. השופטת קמא קבעה כי מטענות המערערת בסיכומיה עולה כי מדובר בכספי מתנה ולא ירושה. ציינה השופטת קמא כי בעדות המערערת ובסיכומיה נטען לראשונה כי אשת אביה ז"ל מסרה בידה כספים עבור חלקה בירושת אמה הביולוגית שנפטרה כ- שנים קודם לקבלת הכספים. ברם, המערערת לא הניחה כל ראייה לכך שהיא ירשה את אמה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 18465-11-20 ש' נ' ש'

או כי אשת אביה העבירה לה ירושתה. הרושם הוא שהטענה "נולדה" על מנת להסביר את מקור הסכומים העולים על ירושתה "המקורית", בסך של 198,000 ₪ בלבד. הפנתה השופטת קמא לסעיף 21 לכתב הגנתה של המערער, שם טענה לירושה בסך 200,000 ₪ וטענה זו תואמת את המידע שהונח בפני המומחה.

אשר ליתרה בחשבון, השופטת קמא קבעה כי המשיב לא עמד בנטל להוכיח כוונת שיתוף ספציפית בכספים שהופקדו בחשבון מספר 0000000. המשיב למעשה טען כי לא ידע אודות היקף הכספים.

על כן, מאחר שמקור כל יתרת החשבון היא בכספי ירושת המערער, אין מדובר בכספים שיש לכלול אותם במסת הנכסים לאיזון. עם זאת, כך ציינה השופטת קמא, ככל הנראה בטעות, כלל המומחה במסת הנכסים לאיזון המשאבים את הסך של 100,000 ₪ שהועבר מחשבון זה לבת א' ויש להפחיתו.

חשבון בנק מספר 0000000 בבנק מזרחי טפחות –

על פי חוות הדעת, במועד הקובע הייתה היתרה בחשבון על סך 26,881 ₪, ולסכום זה הוסף סך של 13,260 ₪ אשר משכה המערער לשם תשלום שכר לעורך דין.

מחשבון זה הועבר סך של 340,000 ₪ לבת א'. סכום זה הועבר בשני תשלומים, האחד בסך של 200,000 ₪ כחודש וחצי לפני הגשת התובענה ליי"ס והשני בסך של 140,000 ₪, כשבועיים לפני הגשת התובענה ליי"ס. לאחר העברות הכספים, הבת א' העבירה לחשבון סך של 40,000 ₪ בשני תשלומים שווים. המומחה כלל ביתרה שחושבה לצורך מסת איזון המשאבים את הסכומים שהעבירה המערער לבת א' בהפחתת סך של 40,000 ₪ שהועבר על-ידי הבת א' לחשבון.

קבעה השופטת קמא, שיש לכלול בכספים המשותפים גם את הכספים שהועברו לבת מחשבון התובעת מספר 000000, היינו סך של 340,000 ₪. מנגד, ציינה השופטת קמא, כי לא ברור לה מדוע הפחית המומחה את הסך של 40,000 ₪ שהופקד בחשבון 000000 על-ידי הבת א'. על כן קבעה כי הסכום הכולל שיש להביאו בחשבון, כנכס שיש להכלילו במסת הנכסים לאיזון, נוסף על היתרות בחשבון, הוא סך של 380,000 ₪.

חשבון מספר 000000, בנק לאומי סניף ----- (ע"ש הבת א')

לחשבון זה הופקדו גם קצבאות הילדים של ילדי הצדדים;

בנוסף המערער העבירה לחשבון זה כספים כדלקמן:

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 18465-11-20 ש' נ' ש'

1 מחשבון מספר 000000 העבירה המערערת סך של 200,000 ₪ ביום
2 ; 18.12.17

3 מחשבון 000000 העבירה המערערת סכום של 140,000 ₪ ביום
4 ; 14.01.2018

5 מחשבון 0000000 העבירה המערערת סך של 140,000 ₪.

6 הצדדים היו חלוקים בשאלה האם מדובר בכספים שיש להביאם בחשבון
7 במסת הנכסים לאיזון המשאבים, אם לאו.

8 לאחר שמיעת ראיות ועל בסיסן קבעה השופטת קמא כי כספים אלה
9 הוברחו למעשה על ידי המערערת, בכדי שלא יכללו בכספים המשותפים
10 (עמ' 16-19 לפסק הדין);

11 חשבון השקעות BTB -

12 ציינה השופטת קמא, כי על פי חוות הדעת, במועד הקובע הייתה יתרת
13 החשבון בסך 233,824 ₪, וכי אין מחלוקת בין הצדדים כי מדובר בכספים
14 משותפים שנצברו על שם המערערת.

15

16 כספים שנצברו בחשבונות הבנק על שם המשיב: 2.

17 חשבון בנק מספר 000000 בבנק מזרחי טפחות -

18 על פי חוות הדעת, במועד הקובע הייתה יתרת החשבון על סך 1,676,750
19 ₪. יתרה זו כולל סך של 14,000 ₪ ששילם המשיב לבא כוחו ואשר
20 המומחה הוסיף ליתרה בחשבון, ואינה כוללת סך של 581,000 ₪ כספי
21 מתנה שקיבל המשיב מאמו טרם פטירתה. עוד צוין כי מחשבון זה העביר
22 המשיב לאחיו סך של 200,000 ₪ בשני תשלומים; האחד, 150,000 ₪ ביום
23 11.09.2016 והשני סך של 50,000 ₪ ביום 22.03.2018. המומחה ציין כי
24 הפחית תשלומים אלו מכספי המתנה ולא מיתרת החשבון.

25 באשר לכספי המתנה בסך של 581,000 ₪ - קבעה השופטת קמא על סמך
26 שמיעת ראיות וקביעת מהימנות, כי הוכח לה שעסקינן במתנה מאמו של
27 המשיב, שיועדה רק לו (לצרכים רפואיים עתידיים אפשריים, לנוכח מחלה
28 שלקה בה), ואינה צריכה להיכלל בכספים המשותפים.

29 באשר לכספים שהועברו לאחי המשיב - השופטת קמא ציינה כדלקמן:

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 18465-11-20 ש' נ' ש'

1 "לא מצאתי תימוכין לקביעת המומחה כי התשלום
2 ששולם לאחי הנתבע כשנתיים טרם מועד הקרע
3 (150,000 ₪ - הרכב), שולם מכספי המתנה דווקא
4 ולא מכספים משותפים ועל כן, יש להפחית סכום זה
5 מיתרת החשבון לשיתוף. יתר על כן, התובעת לא
6 טענה לכך וקביעה זו אינה בסמכות המומחה. לא כן
7 אשר לסך של 50,000 ₪ שהועבר סמוך למועד הקובע
8 המוסכם ולאחר שהוגשה תובע (צריך להיות "בקשה
9 לישוב סכסוך" - הרכב) לי"ס. משמעות הדבר כי אין
10 להפחית סכום זה (150,000 ₪ - הרכב) מכספי
11 המתנה" (ציטוט מסעיף 57 סיפא לפסק הדין).

12 חשבון בנק מספר 00000 בבנק הפועלים -

13 על-פי חוות דעת המומחה, במועד הקובע הייתה יתרת החשבון על סך של
14 46,000 ₪. יתרה זו כוללת הפקדות במזומן עד למועד הקובע של סכומי
15 מזומן אשר, בהתאמה, נמשכו מחשבון המשיב בבנק מזרחי טפחות, כספי
16 הלוואה מהמעביד (שיתרתם אוזנה) ואינה כוללת כספי מכר דירה שקיבל
17 המשיב בירושה מאביו. לכן נקבע כי סכום זה יאוזן ביחסי הצדדים.

18 19 3. כן נקבע בפסק הדין כי:

20 סכום בשיעור של 72,000 ₪ המצוי בחשבונה של הבת א' בבנק לאומי סניף
21 מוריה חשבון 26712/41 הם כספים משותפים ויש לאזנם;
22 סכום של 50,000 ₪ שנמשך על ידי המשיב מחשבונו בבנק מזרחי
23 בחודשים 3/18-6/18 יאוזנו בין הצדדים;
24 נדחתה טענת המערער, כי המשיב הברח שטרות מטבע זר;
25 נדחתה טענת המשיב לענין חסכוניות שנועדו לילדי בני הזוג בסכום של
26 800,000 ₪. ציינה השופטת קמא כי החסכוניות נחסכו בחשבון על שם
27 המשיב, ולכן יאוזנו, בהעדר הסכמה אחרת מצד המערער.

28 29 4. באשר לטענת פערי ההשתכרות מצידה של המערער - מצאה השופטת

30 קמא כי אכן יש פערי השתכרות בין המשיב למערער לנוכח סכומי
31 השתכרותם בפועל (18,000 ₪ לעומת 5300 ₪, שכר מינימום שמיוחס

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 18465-11-20 ש' נ' ש'

למשיבה). על אודות פער מהותי זה קבעה השופטת קמא את זכאות
המערערת לפיצוי מהמועד הקובע (14.6.2018) ולמשך 60 חודשים, תקופה
שתהיה סמוך לגיל הפרישה של המשיב.
הדגישה השופטת קמא כי לנוכח קביעה זאת, איזון המשאבים בין
הצדדים לא ייעשה מחצה על מחצה שכן התובעת תהא זכאית לתשלום
האמור בגין פערי השתכרות.

5. דרך איזון המשאבים – שני הצדדים ביקשו לאמץ את האופציה השנייה
בחוות דעת המומחה. קרי במועד הבשלת הזכויות.

טענות המערערות

8. תחילה טענה המערערת בכלליות כי :
א. עיקר טענותיה מכוונות לקביעות בית המשפט קמא בתביעה הרכושית (סוגיית
איזון המשאבים וחלוקתם בן הצדדים) ופערי ההשתכרות.
ב. הגם שבחרה שלא לחקור את המומחה על חוות הדעת שהגיש, עדיין טוענת
לטעויות שנפלו בחוות הדעת.
ג. הגם שידוע לה שטוענת נגד ממצאי עובדה ומהימנות שנקבעו על ידי בית משפט
קמא בפסק דינו, המקרה דנן חריג, ויש הצדקה להתערבות כאמור של ערכאת
הערעור.

9. לאחר טענות כלליות אלה, פירטה המערערת טענותיה על פסק הדין, ולמעשה ניתן לומר כי
ערערה כמעט על כל קביעות בית משפט קמא בפסק הדין בתביעה הרכושית, כדלקמן :

א. טעה בית משפט קמא כשהעריך את כספי המתנה מאימהותיה של המערערת
(הביולוגית והשלובה) בסכום של 200,000 ₪, כשבפועל מתנות אלה עמדו על סך
של 600,000 ₪ ;
ב. טעה בית משפט קמא כשקבע שאין מחלוקת שכספים המצויים בחשבון השקעות
BTB הרשום ע"ש המערערת הם כספים משותפים, בעוד אשר הם חלק מכספי
המתנה שקיבלה המערערת מאימהותיה, ואינם צריכים להיכלל באיזון
המשאבים ;
ג. טעה בית משפט קמא כשקבע, כי המערערת ניסתה להבריח כספים משותפים ;

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 18465-11-20 ש' נ' ש'

- 1 טעה בית משפט קמא כשלא הפעיל סמכותו לפי סעיף 18(1) לחוק יחסי ממון, וקבע
2 כי נכסים נוספים לא יאוזנו בין הצדדים ;
- 3 ה. טעה בית משפט קמא בהערכת עדותה של הבת א' בסוגיית השימוש בחשבון הבנק
4 על שמה (בנק לאומי סניף -----, כמפורט לעיל) לצורך הברחת כספים על ידי
5 המערער ;
- 6 ו. טעה בית משפט קמא בנוגע למתנות שנתנו בני הזוג לבת א' בשיעורים כדלקמן :
7 300,000 ₪ ;
8 72,000 ₪ ;
- 9 ז. טעה בית משפט קמא כשהחריג סך של 581,000 ₪ ממכלול הנכסים, בנימוק כי
10 מדובר בכספי מתנה של אמו של המשיב אל המשיב, לצרכי עתודה כספית לצרכי
11 ריפוי (עקב מחלת ---- בה לקה המשיב) ;
- 12 לגרסתה של המערער, בית משפט קמא נהג יחס לא שוויוני בינה לבין המשיב,
13 שעה שאת מתנותיו החריג מהאיזון ואת מתנותיה לא החריג במלואם ;
- 14 ח. טעה בית משפט קמא בקביעת פערי ההשתכרות בין הצדדים.
- 15 ט. טעה בית משפט קמא כשלא לקח בחשבון הברחת סך של 150,000 ₪ על ידי המשיב
16 לידי אחיו ביום 11.9.2016, בסטייה מקביעת המומחה בנדון ;
- 17 י. טעה בית משפט קמא כשלא תיקן טעות בחוות דעת המומחה, כשזקף ריבית
18 בסכום של 40,922 ₪ (שהצטברה לכאורה על כספי מתנת אמו) לטובת המשיב ;
- 19 יא. טעה בית משפט קמא כשלא התחשב בזכויות המערער במענק/פיצויי פרישה של
20 המשיב ממקום עבודתו ;
- 21 יב. טעה בית המשפט קמא כשלא תיקן טעות של המומחה בהכללת סך של 88,000 ₪
22 במסגרת האיזון במקום סך נומינלי של 12,000 ₪ ;
23
- 24 10. באשר לקביעת בית משפט קמא בנושא מזונות קטין ומדורו, טוענת המערער כי טעה בית
25 משפט קמא עת הפחית הוצאות אלה רק מהכנסות המשיב אך לא מהכנסות המערער ;
- 26 כן טענה כי טעה בית משפט קמא פסק הוצאו מדור ודמי מדור רק עד גיל 18 של הקטין,
27 אך לא בתקופת שירותו הצבאי.
28

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 18465-11-20 ש' נ' ש'

טענות המשיב בערעור

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
 - 19
 - 20
 - 21
 - 22
 - 23
 - 24
 - 25
 - 26
 - 27
 - 28
11. טוען המשיב כי הערעור מכוון נגד ממצאי עובדה ומהימנות של הערכאה הדיונית, בהן ממעטת ערכאת הערעור להתערב, והמקרה דנן אינו חריג.
12. המשיב טוען כי גם אין ממש בערעור לגופו, מטעמים כדלקמן:
- א. הוכח כי המערערת הבריחה סך של 400,000 ₪ באמצעות חשבון בנק של הבת א';
- ב. המערערת לא הוכיחה כי קיבלה מאימהותיה (הביולוגית והשלווה) סכום של 600,000 ₪, ומדובר בטענה שקרית. הסכום היחיד שהוכח כי המערערת קיבלה מאימהותיה, הינו סכום של 198,000 ₪. יתרת הכספים (עד לסכום של 600,000 ₪) הם למעשה כסף "שחור" של המערערת אותו צברה מעבודתה רבת השנים כמעצבת אופנה ותופרת שמלות ערב וכלה (עד שהפסיקה עבודתה זאת). כיום מנסה המערערת "להלבין" כספים אלה ולייחסם ככספים שקיבלה מאימהותיה, שאינם צריכים להיכלל במסת הנכסים לאיזון;
- ג. הוכח כי הסך של 581,000 ₪ היוו כספי מתנה מאת אמו אליו לרגל מצבו הבריאותי;
- ד. הוכח כי סך של 150,000 ₪ הוחזרו ביום 11.9.2016 (כשנתיים טרם המועד הקובע) כחוב לאחיו;
- ה. הוכח כי סך של 72,000 ₪ הם בגדר כספים משותפים שהמערערת ניסתה להבריח דרך חשבון הבנק של הבת א';
- ו. המומחה לא טעה בקביעת תשואת כספי המתנה שקיבל מאמו (סך של 581,000 ₪) בשיעור של 40,922 ₪;
- ז. באשר לסכום של 88,000 ₪ - הוכח כי סכום זה נמשך בעבור הוצאות משותפות, דוגמת ימי הולדת לילדי הצדדים, מתנות לנכדות, אגרות רישוי לרכבים, שכר לימוד לאוניברסיטה והוצאות דומות משותפות;
- ח. לא נפלה כל טעות בחישובי ההשתכרות כפי שקבע בית משפט קמא. אם כבר נפלה טעות היא לחובתו של המערער, ממנה נהנית המערערת.
- מעבר לכך, בית משפט קמא העריך בחסר את פוטנציאל ההשתכרות של המערערת כמעצב אופנה ותופרת שמלות ערב וכלה, הגבוה לאין שיעור מהסכום שהעריך בית משפט קמא (5,300 ₪).

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 18465-11-20 ש' נ' ש'

ט. בניגוד לטענת המערערת, המשיב אינו זכאי למענק פרישה/פיצויי פרישה עם הגיעו לגיל הפרישה. כל שיקבל זה את כספי הפנסיה בלבד, מהם זכאית המערערת לקבל כפי שיעור חלקה.

דיון והכרעה

13. **נקדים ונאמר כי שוכנענו לדחות הערעור ברובו המוחלט, למעט נקודה אחת, חישובית, כפי שנראה להלן.**

14. עיון בפסק הדין מלמד כי מבוסס על שני רכיבים עיקריים:

א. קביעת ממצאי עובדה ומהימנות;
א. הישענות על ממצאים וקביעות של מומחה בית המשפט שטרנפלד, שהצדדים בחרו שלא לחקור אותו, תוך בחינתם היטב (ורואים בפסק הדין, שבית משפט קמא שינה מספר ממצאים שקבע המומחה שטרנפלד).

15. לגבי שני הרכיבים הנ"ל נאמר לא אחת בפסיקה כי:

א. בית משפט שלערעור אינו נוטה להתערב בקביעות עובדתיות וממצאי המהימנות שנקבעו בפסק הדין שניתן בערכאה הדיונית, המבוססים על חומר הראיות שהוצג בפני בית משפט קמא ועל התרשמותו הישירה והבלתי אמצעית מהעדים ומכלל נסיבות העניין, אלא רק במקרים חריגים של טעות בולטת או בכדי למנוע עיוות דין [ראו לדוגמא – ע"א 826/21 הימנותא בע"מ נ' שדאד (3.3.2021)];

ב. באשר למעמדו של מומחה בית המשפט - הלכה היא כי מסקנות מומחה שמונה על ידי בית המשפט לעולם אינן באות במקום מסקנות בית המשפט. בית המשפט הוא המכריע בסופו של יום על פי מכלול הראיות שבפניו, ורשאי בית המשפט לאמץ או לדחות מסקנתו של המומחה או לבור חלקים מחוות דעתו.

ראו לענין זה:

ע"א 974/91 עמידר חברה קבלנית לבניין בע"מ נ' הועדה המקומית לתכנון ובניה זמורה פ"ד נ(5) 104 (1997);

ע"א 2541/02 לנגר נ' יחזקאל פ"ד נח(2) 583 (2004);

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 18465-11-20 ש' נ' ש'

1 ע"א 5293/90 בנק הפועלים בע"מ נ' רחמים פ"ד מז(3) 240, 262-263 (1993);
2 ע"א 1986/92 מדינת ישראל נ' פואד סעד קנג' אבו סאלח פ"ד נ(1) 499, פסקה 11
3 (1996).

4 יחד עם זאת, נוטים בתי המשפט ברגיל לאמץ את מסקנותיו של מומחה שמונה
5 על ידם, ויסטו מהערכות אלה רק במקרים חריגים, ואם שוכנעו כי נמצאה בהן
6 טעות בולטת.

7 כך למשל, נאמר ב-ע"א 3056/99 שטרן נ' המרכז הרפואי על שם חיים שיבא פ"ד
8 נו(2) 936, 949 (2002):

9 "משממנה בית המשפט מומחה על מנת שחוות דעתו תספק
10 לבית משפט נתונים מקצועיים לצורך הכרעה בדיון, סביר
11 להניח שבית המשפט יאמץ ממצאיו של המומחה אלא אם כן
12 נראית סיבה בולטת לעין שלא לעשות זאת. אכן עד מומחה
13 כמוהו ככל עד – שקילת אמינותו מסורה לבית המשפט ואין
14 בעובדת היותו מומחה כדי להגביל שקול דעתו של בית
15 המשפט. אך כאמור לא ייטה בית המשפט לסטות מחוות
16 דעתו של המומחה בהעדר נימוקים כבדי משקל שיניעוהו
17 לעשות כן..."

18 דברים דומים על מעמדו של מומחה בית המשפט ראו:

19 ע"א 323/85 מדינת ישראל נ' מזרחי פ"ד לט(4) 185, 189 (1985);

20 ע"א 402/85 מרקוביץ נ' עיריית ראשון לציון פ"ד מא(1) 133, 139 (1987);

21 ע"א 821/88 א. לוי קבלני בנין בע"מ נ' שמי את סמי חמוד פ"ד מד(2) 771, 779
22 (1990);

23 ע"א 605/88 תבורי בע"מ נ' מעינות הגליל המערבי בע"מ פ"ד מה(2) 1, 11 (1991);

24 ע"א 293/88 חברת יצחק ניימן להשכרה בע"מ נ' רבי (23.4.1990);

25 ע"א 558/96 חברת שיכון עובדים נ' רוזנטל פ"ד נב(4) 563 (1998) והאסמכתאות
26 שם;

27 ע"א 6407/14 הועדה המקומית לתכנון ובניה כרמיאל נ' מסרי ואח' (24.5.18),
28 סעיף 27.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 18465-11-20 ש' נ' ש'

ג. הנטייה לקבל את ממצאי מומחה בית המשפט תתגבר כאשר נמנעו הצדדים
מלחקור אותו על ממצאיו וקביעותיו שבחוות דעתו. עמדה על כך השופטת קמא
דנן בפסק הדין ובצדק.

נאמר לא אחת בפסיקה כי לאי חקירת מומחה יש משמעות ראייתית.
למשל, ת"א (מחוזי ת"א) 1727/02 דיויד ל. מאסי נ' בנק דיסקונט לישראל בע"מ
(2.10.05), שם ציין בית המשפט כי:

"הלכה היא שעצם ויתור על חקירה נגדית משמעה
שאין חולקים על האמור בתצהירו של העד, והדברים
יפים גם לגבי אי חקירת מומחה על חוות דעתו [ראו:
י' קדמי על הראיות – הדין בראי הפסיקה (חלק
שלישי, מהדורה שלישית מורחבת ומעודכנת,
תשס"ד) 1702-1709 והאסמכתאות המובאות
שם]".

16. עיינו היטב בממצאיה וקביעותיה (הן של עובדה והן של מהימנות) של השופטת קמא בפסק
הדין הנרחב והמפורט, ולא מצאנו בהן טעות שתצדיק התערבות ערכאת הערעור.
בהודעת הערעור ובעיקרי הטיעון מטעמה מבקשת המערערת מבית המשפט לערעורים
לבחון מחדש קביעות עובדתיות וממצאי מהימנות של בית משפט קמא.
יש להדגיש – הליך הערעור לא נועד לשמש במה לדיון מבראשית בכל הטענות העובדתיות
שנדונו והוכרעו על-ידי הערכאה הדיונית [ע"א 10225/02 פרץ נ' פרץ **בוני הנגב**
(15.1.2004)].

כפי שצוין לעיל, התערבות בקביעות עובדתיות ובממצאי מהימנות תיעשה בהתקיים
נסיבות מיוחדות וחריגות בלבד, בהן מתגלה שגיאה בולטת על פני החלטתו של בית משפט
קמא. כך למשל, כאשר ממצאי העובדה אינם מעוגנים כלל בחומר הראיות, או מקום שבו
הגרסה העובדתית שאותה אימץ בית משפט קמא אינה מתקבלת על הדעת ואינה מתיישבת
עם מבחנים של היגיון ושכל ישר, **והמקרה דנן אינו כזה.**

17. השופטת קמא בפסק הדין גם נתנה משקל מסוים לאי-חקירת המומחה האקטוארי על ידי
הצדדים, וכאמור משקל ראייתי זה מעוגן בפסיקה.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 18465-11-20 ש' נ' ש'

1 יחד עם זאת, השופטת קמא לא קיבלה את קביעות חוות דעת האקטואר כ"כזה ראה
2 וקדש", אלא העבירה אותן תחת שבט ביקורתה, תוך ביצוע תיקונים מסוימים, כמפורט
3 בפסק הדין, וציינו חלק מהתיקונים לעיל (למרות שתיקון מסוים שביצעה השופטת קמא
4 בקביעה בחוות הדעת אינו מדויק לטעמנו ונורה על תיקון אותה קביעה להלן).
5 השופטת קמא התייחסה להשגות המערערת בנוגע לממצאי המומחה ודחתה אותן, כמפורט
6 לאורך פסק הדין.

7 **במצב דברים זה שוכנענו לדחות את טענות המערערת בערעורה בנוגע לממצאי המומחה**
8 **בחוות הדעת מטעמו.**

9

10 18. בנקודה אחת מצאנו אי דיוק בפסק הדין – בנוגע להעברת סך של 340,000 ₪ לחשבונה של
11 הבת א' על ידי המערערת (בנדון ראו דברינו בסעיף 7(ד)(1) הנוגע לחשבון בנק מספר 000000
12 בבנק מזרחי טפחות).

13 נזכיר – המערערת העבירה מחשבון זה סך של 340,000 ₪ לבת א' (ונקבע כי מדובר בהברחת
14 כספים). א' החזירה לחשבון זה סך של 40,000 ₪. מכאן כי הכספים המוברחים, שיש
15 להכליל באיזון, הם סך של 300,000 ₪ (340,000 ₪ פחות 40,000 ₪ שהוחזרו). **כך גם קבע**
16 **המומחה בחוות דעתו.**

17 השופטת קמא ציינה בפסק הדין, כי לא ברור לה מודע המומחה הפחית את ה-40,000 ₪
18 שכן לדידה יש להוסיף סכום זה, באופן שהסכום (המוברח) יהיה 380,000 ₪, והוא שיאוזן.
19 לטעמנו יש כאן אי דיוק של השופטת קמא – משקבעה כי הוברח סכום של 340,000 ₪
20 לחשבון הבנק של הבת א', אך הוחזר על ידי האחרונה סך של 40,000 ₪, הסכום הנותר
21 מוברח הוא 300,000 ש"ח כקביעת המומחה, וכך אנו מורים.

22

23 **סוף דבר**

24 19. לאור כל האמור לעיל, ובכפוף לתיקון בפסק הדין המפורט בסעיף 18 לעיל, אנו קובעים

25 **כי:**

- 26 א. אין מקום לדחות את הממצאים העובדתיים שנקבעו בפסק הדין;
- 27 ב. הממצאים שנקבעו בפסק הדין תומכים במסקנה המשפטית שנקבעה בו;
- 28 ג. אין בפסק הדין טעות שבחוק.

29

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 18465-11-20 ש' נ' ש'

20. לכן שוכנענו לדחות הערעור ברובו המוחלט מכח סעיף 148(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018, ולהורות על תיקונו בנקודה אחת, כמפורט בסעיף 18 לעיל.

3

4

5

6

21. בנסיבות העניין אין צו להוצאות.

7

ערבון שהפקידה המערערת יוחזר לידיה, באמצעות באת כוחה.

8

מותר לפרסום ללא שמות הצדדים ובהשמטת פרטים מזהים.

9

10

11. ניתן היום, כ"ד אדר תשפ"א, 08 מרץ 2021, בהעדר הצדדים.

12

13

14

15

אספרנצה אלון, שופטת

חננאל שרעבי, שופט

סארי ג'יוסי, שופט
[אב"ד]

16

17